



## مبارزه با قاچاق به مثابه انتظام حقوقی و قضایی؛ مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی و بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۴/۰۲

صفحه: ۸۳-۹۵

محمد علی عزتی بهلولی<sup>۱</sup>

### چکیده

در انقلاب های دنیا، یک وصف خاص متصف به انقلاب دینی است و آن هم بقاء و ریشه آن است. همواره افرادی فدایی انقلاب ها و جنبش ها و نهضت های تاریخی می شوند که پس از گذشت زمانی اندک، از یادها فراموش شده و اشخاص دیگری که خدمات شایسته تری را ابراز نمایند به راحتی جایگزین این اسوه ها می گردند اما در انقلاب اسلامی؛ تالی مکتب عاشورایی حضرت ابا عبدالله الحسین (ع)؛ چهره های ماندگاری بروز می کنند که هر یک، مکمل دیگری است. از آغاز انقلاب مهدوی امام خمینی (ره)؛ مستمرا و بدون وقفه؛ چشمه زاینده و لایزال انقلاب اسلامی ایران؛ مملو از شخصیت هایی است که هر کدام زنجیره ای از موتور پیشران انقلاب اسلامی را تشکیل می دهند. در سال ۱۳۹۷ توسط مقام معظم رهبری و فرماندهی معزز کل قوا (مدظله العالی) در ۲۲ بهمن؛ بیانیه نورانی گام دوم انقلاب که ترجمان دینی انقلاب ایران است؛ ابلاغ گردید که در بخش های مختلف آن؛ تدابیر معظم له در حرکت پویا و بدون وقفه و زاینده منعکس است. در سال ۱۳۹۸؛ واقعه ای تلخ قلب ملت ایران را محزون نمود. ترور سید الشهدای مقاومت؛ شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی؛ موجب شد که بلافاصله پس از شهادت مظلومانه ولی تاریخ ساز این مغز متفکر جهادی در دنیا؛ حضرت امام خامنه ای (دام عزه)؛ به جای ابتناء بر شخصیت فردی وی؛ طریق ایشان را مکتب نامیدند و از آن به بعد ما با مفهوم (مکتب شهید سلیمانی) که تالی تلو مکتب امام راحل (قدس) است؛ مواجهیم. یکی از مواردی که کارگزاران نظام باید با الهام از بیانیه گام دوم انقلاب و مکتب شهید سلیمانی به آن توجه ویژه ای کنند؛ پدیده قاچاق است. استان های مرزی مانند استان هرمزگان به عنوان یکی از استان های استراتژیک؛ همیشه سیبلی مهیا و جذاب برای اقدامات ضد انقلاب و مجرمین محسوب می شده؛ اما عنایت ویژه مقام عظمای ولایت به این خطه و ارتقاء امنیت پایدار توسط پاسداران عرصه نظم و امنیت در لباس پلیس و دیگر قوای مسلح موجب شده است که این نقطه مهم؛ برای ضد انقلاب و مهره ها و ایادی معاندین و مجرمین سازمان یافته نا امن شود که یکی از مهم ترین و شایع ترین جرایم موصوف، قاچاق می باشد. یافته های این تحقیق مویذ این نتیجه است که مکتب شهید سلیمانی؛ شجاعت و جسارت و برخورد بی امان با این پدیده را گوشزد می نماید؛ در بیانیه گام دوم انقلاب با قرینه "برکات بزرگ انقلاب اسلامی" که اولین شق آن ثبات و امنیت است؛ می تواند مهم ترین راهبرد مرتبط با موضوع این مقاله باشد.

**واژگان کلیدی:** انتظام، بیانیه گام دوم انقلاب، مکتب شهید سلیمانی؛ قاچاق



## مقدمه

یکی از شاخص ترین مولفه ها و وجوه تمایز انقلاب اسلامی ایران؛ زعامت دینی آن است که واکاوی حقوقی این انقلاب به ما نشان می دهد که رهبران دینی این انقلاب در مقارنه با سایر کشورها؛ برای خود هیچ گونه حقی را قائل نیستند ولی بیشترین رسالت ها و بایسته ها را به خود متصل می دانند. اصل ۱۱۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مبین این امر است که رهبری در ایران، نه تنها ویتترین قدرت نمایی و اختیارات نیست؛ بلکه فارغ از بایسته های دینی؛ باید در تمام عرصه ها وارد شده؛ عدالت اجتماعی و سیاسی را رعایت نموده و با بی طرفی تمام؛ به دغدغه های مردم و مطالبات آن از گذار قوای سه گانه؛ نظارت استصوابی نماید. بیانیه گام دوم انقلاب که در ۲۲ بهمن ۱۳۹۷ توسط رهبر معظم انقلاب به ملت ایران در یک نگاه و کل کشورهای دنیا صادر گردید؛ اندیشه پدران و مشفقانه ای نیست که توصیه گر باشد؛ بلکه دارای داده هایی معنادار و معانی و مفاهیمی ژرف است که سعادت بشر را به دنبال خواهد داشت.

فراوانی مضامین بیانیه گام دوم را موجزا می توان این گونه احصاء نمود: (نادری و پیرانی، ۱۳۹۹: ۳۱۷)

مقوله ها	هویتی	سیاسی	اجتماعی	علمی	ظرفیتی	نظامی	اقتصادی
قوت های داخلی	9	13	9	3	31	3	-
ضعف های داخلی	3	1	3	-	2	-	9
فرصت های بیرونی	5	7	-	-	-	-	-
تهدیدهای بیرونی	7	5	-	1	-	-	-

بررسی ماهیت بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی ایران بیان کننده نقش رویشی این نظام و تاکید معظم له بر قوت های داخلی با نادیده نگرفتن معایب و ضعف های موجود داخلی کشور است؛ مبین فرصت های متعدد بیرونی با عدم غض بصر در تهدیدات بیرونی است. ایشان تهدیدهای هویتی بیرونی را که از سوی اجانب و دشمنان راسخ ایران اسلامی قوی تر و موثر تر از سایر مولفه ها می دانند. جریانات نهلیستی همواره یکی از مخاطرات دین و هویت مسلمانان محسوب می شده اند. یکی از چهره های شاخص و موثری که در تحقق بیانیه گام دوم انقلاب بیش از سایر کارگذاران نظام تاثیر محسوسی داشت؛ شهید حاج قاسم سلیمانی بود. تاثیر اقدامات جهادی این شهید بزرگوار در سنجه های زیر در بیانیه گام دوم محسوس است:

- 1- نقش موثر و زاید الوصف شهید سلیمانی در ثبات و امنیت و حفظ تمامیت ارضی ایران (به عنوان اولین برکت بزرگ احصائی در بیانیه گام دوم)



2- به اوج رسانیدن مشارکت مردمی و مسابقه‌ی خدمت‌رسانی (به عنوان سومین برکت بزرگ احصائی در بیانیه گام دوم)

3- نقش بی بدیل شهید سلیمانی در سنگین کردن کفه‌ی عدالت در تقسیم امکانات بین کارکنان خود (چه در زمان جنگ تحمیلی و چه پس از جنگ)

4- افزایش چشمگیر معنویت و اخلاق در فضای عمومی جامعه و اسوه شدن در سطح جهانی

5- ایستادگی روزافزون در برابر قلدران و زورگویان و مستکبران جهان؛ که مصداق بارز و شاخص این برکت بزرگ انقلاب؛ تلاش‌های مجاهدانه و خالصانه در برابر قلدرمآبی آمریکا و اسرائیل و کشورهای اروپایی نسبت به کشورهای دیگر بالاخص کشورهای در حال توسعه و زیر یوغ استثماربردن تمام کشورها به عنوان کدخدای جهانی است. او به دنیا آموخت که باید به ایرانی تکریم کرد؛ اسلام (شیعه و سنی)؛ الهام گر تمدن راقیه ای است که ممالک شرق و غرب باید از آن‌ها الگو بگیرند و هر شاخه منحطی مانند داعش؛ نه در نگاه سنی و نه در نگاه شیعه، مطرود است. اسلام آمریکایی مذموم و هر رفتار بی منطق؛ خشن و خلاف کرامت انسان‌ها؛ به حکم یک مستقل عقلی؛ مردود می‌باشد.

اهمیت و ضرورت این تحقیق از آن جهت است که تا کنون مواجهه با پدیده قاچاق به صورت مقطعی و مسکن وار صورت گرفته است و تدابیر معظم له محقق نگردیده که لازم است با اقدامی ممزوج با شجاعت و عقلانیت؛ با تاسی از بیانیه گام دوم انقلاب و مکتب شهید سلیمانی با این جرم برخورد جدی صورت گیرد.

### یافته های نظری

یکی از مهم ترین اجزاء این تحقیق؛ خوانش نظری مفاهیم و اصول کلیدی تحقیق است که در سه بخش تنظیم و مرور می‌گردد.

### تحلیل پدیده قاچاق از حیث انتظام حقوقی و قضایی

با توجه به این که موضوع انتخاب شده فاقد پیشینه بوده؛ محقق صرفاً بر اساس مطالعات و یافته های علمی خود که برخاسته از مطالعات علمی و تجارب حاصل از بررسی جرم شناسانه پدیده های جنایی است؛ به واکاوی این موضوع پرداخته است. ضمن این که موضوع مطروحه واجد وصف نوآورانه در اتصال و ارتباط بین قاچاق و مکتب شهید سلیمانی و بیانیه گام دوم انقلاب است.



علت انتخاب موضوع عبارت است از لزوم کاربردی نمودن بیانیه گام دوم در سطح عملی و پیاده سازی آن و مکتب شهید سلیمانی در حوزه مأموریت های ناجا می باشد. اینک موجز نکاتی من باب تشحیذ در خصوص زوایای تحقیق که ابتناء آن بر جرم قاچاق است؛ مورد خوانش قرار می گیرد. قاچاق کالا و ارز برخاسته از عوامل مختلف اقتصادی و اجتماعی بوده که با شاخص های درآمد، قدرت خرید، رفاه، اشتغال، بهره وری نیروی کار، روابط اجتماعی، امنیت، ارتباطات، شاخص های بهداشتی، دسترسی به نقاط شهری، مهاجرت و توزیع جمعیت دارای رابطه است. (شاطریان و همکاران، ۱۳۹۰؛ حیدری و همکاران، ۱۳۹۳ و آزاد و همکاران، ۱۳۹۸: ۸)

طبق مطالعات گذشته ارتقاء شفافیت اقتصادی، بهبود سطح رفاه و به طور کلی پیشگیری از قاچاق (در مقابل مبارزه و برخورد انتظامی صرف)، رویکرد غالب کشورهای پیشرو در سالم سازی اقتصاد است و به نظر می رسد ارتقاء شاخص های رفاه اجتماعی منجر به کاهش قاچاق و فعالیت های پنهانی اقتصادی خواهد شد؛ لیکن این موضوع در کشورمان به نحو مطلوب در بوته نقد و تحلیل متدولوژی علمی قرار نگرفته و در عین حال تفاوت نگاهی در خصوص ارتباط افزایش قاچاق و سطح رفاه در نقاط مرزی بین صاحب نظران این حوزه وجود دارد. (آزاد و همکاران، ۱۳۹۸: ۷)

در این نگاه؛ مبارزه با قاچاق در سطحی عالی و نه صرفاً مواجهه انتظامی به عنوان یک جرم، بلکه به مثابه پارادایمی علمی و فراگیر باید منتج به پیشگیری از این جرم و منجر به رفاه اجتماعی گردد. به عبارت اخری بایستی با اتخاذ رویکردی جهادی، علمی و ملهم از طلیعه بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی تحت مفهوم "تجدید مطلعی خطاب به ملت ایران و به ویژه جوانان که به مثابه منشوری برای «دومین مرحله خودسازی، جامعه پردازی و تمدن سازی» خواهد بود و منتهی به تحقق «فصل جدید زندگی جمهوری اسلامی» است؛ بایستی با برداشتن گام هایی استوار و با جسارت و عقلانیت و برخورد همگون و متجانس و همگرایی نظام عدالت کیفری به مهار کامل این پدیده جنایی نائل آمد که بهترین الگوی این مبارزه؛ مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی با دو مولفه خرد محوری و سیاست تسامح صفر در مبارزه راسخ با قاچاق در سطح استان هایی مانند هرمزگان (با عنوان کریدور بزرگ ترانزیتی کالا) می باشد. لذا در مکتب شهید سلیمانی؛ می توان برخورد بی امان با هر گونه موضوعی که امنیت را تخدیش نماید می توان دید. پدیده قاچاق یکی از بلیه های خوره واری است که بدنه اقتصادی و جامعه را در حال از بین بردن است؛ مکتب شهید سلیمانی به تمام قوای امنیتی و انتظامی آموخت که هر امر، هر شخص و هر پدیده ای که لحظه ای برای رهبر معظم انقلاب؛ دغدغه آفرین باشد؛ امنیت و اقتصاد و آسایش و آرامش عمومی را زائل نماید؛ باید برخورد بی امان نمود که اهم این موضوع؛



قاچاق در کشور است که استان هرمزگان به دلیل داشتن مرزهای آبی و شاهراه اقتصادی منطقه، طبعاً درگیر این موضوع است که باید به طور جدی با آن مواجهه نمود.

### **مبارزه با قاچاق به مثابه انتظام حقوقی - قضایی با الهام از بیانیه گام دوم انقلاب**

برای مبارزه جدی با قاچاق در سطح کشور باید از اسناد فرادستی مانند بیانیه گام دوم انقلاب و تدابیر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) به عنوان سندی فراقانونی و لازم‌الاتباع استفاده کرد. قوانین موضوعه که با ملاحظات متعددی وضع شده اند نمی‌توانند پاسخگوی نیازهای نیروی انتظامی در برخورد جدی با این پدیده مجرمانه باشند. وضع مقررات دست و پا گیر و بعضاً غیرکارآمد در این زمینه همواره مشکل جدی مسئولین انتظامی استان‌ها در برخورد بی‌امان با این جرم است. قاچاق، فی‌نفسه جرمی ساده نیست بلکه مرکب است؛ قول به ساده بودن این جرم؛ با حقایق و وقایعی که ناجا به عینه و از نزدیک، آن را لمس می‌نماید؛ برداشتی ناصواب است. بررسی ارکان متشکله این جرم نشان می‌دهد که قاچاق جرمی است مرکب.

رکن مادی این جرم عبارت است از

1-توسل به زنجیره ای از صورت سازی قانونی در اسناد گمرکی

2-توسل به مجموعه از ترک فعل‌های مربوط به تشریفات حاکمیتی صادرات و واردات

3-خروج و یا ورود غیر قانونی کالا و ارز از مبادی ورودی و خروجی کشور

به دیگر سخن، کم‌تر اتفاق می‌افتد که قاچاق در یک بستر ساده و بدون مداخله نفرات دیگر ارتکاب یابد؛ یعنی در تمامی قاچاق‌های انجام شده، زنجیره ای از عوامل دست به دست هم داده تا یک کانتینر کالا از کشور به صورت غیر قانونی؛ خارج یا وارد گردد.

بحث دیگر قابل ذکر این است که قاچاق، جرمی است مطلق. یعنی برای محکوم کردن شخص نیازی به اثبات سوء نیت خاص (قصد نتیجه) نیست؛ چون این جرم عمدی است لذا به ذیل ماده ۱۴۴ استناد و اشهاد می‌نماییم.

این ماده بیان می‌کند:

((در تحقق جرائم عمدی علاوه بر علم مرتکب به موضوع جرم، باید قصد او در ارتکاب رفتار مجرمانه احراز گردد. در جرائمی که وقوع آنها براساس قانون منوط به تحقق نتیجه است، قصد نتیجه یا علم به وقوع آن نیز باید محرز شود.))

به دیگر سخن، چون این جرم، عمدی است و اصل هم بر عمدی بودن جرایم است و در قوانین، جهل به قانون مسموع نیست مگر شرعاً عذر محسوب شود؛ لذا همین که فرد عالمانه و عامداً با اقدامات خود



موجبات خروج یا ورود کالا و یا ارز را ایجاد کند، کافی است. یعنی کسی که در صادرات و واردات، اشتغال دارد به صورت به روز از بخشنامه های گمرکی، مقررات مالیاتی، تشریفات ترخیص و... آگاهی دارد، اشخاص مجربی را در این زمینه به کار گرفته و استخدام می نماید از تیم مشاوران حقوقی زبده آگاه به خलाهای قانونی استفاده می نماید و حال که پرونده او در محاکم انقلاب یا سازمان تعزیرات حکومتی مطرح و مفتوح شده نباید از ارفاقات قانونی متمتع گردد. صدور قرار منع تعقیب و یا برائت برای این اشخاص، به هیچ وجه به مصالح نظام نبوده و دارای تالی فاسد است.

در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی؛ معظم له در مورد معایب و ضعف های اقتصادی؛ 9 سنجه را تبیین نمودند که در شکل زیر ترسیم می گردد. بررسی مولفه های این معایب و ضعف ها به مانشان می دهد که در حوزه اقتصادی، در بیانیه گام دوم انقلاب چنان که روشن است عقب ماندگی زیادی وجود دارد که با الهام از مکتب شهید سلیمانی با دو کارکرد شجاعت و عقلانیت می توان مانند سایر بخش ها مانند حوزه سیاسی موفق عمل نمود. یکی از مهم ترین داده های حاصل از واکاوی بیانیه گام دوم؛ این است که ضعف های سیاسی از حیث تعداد؛ دارای فراوانی کمتری است اما حوزه های اقتصادی به دلایل متعددی دغدغه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) را ایجاد نموده است:

(وابسته بودن حوزه های اقتصادی در انحصار دولت و دولتی بودن بخش زیادی از اقتصاد و حتی نظام بانکداری، اتخاذ سیاست های غلط و غیر کارشناسانه قوه مجریه، عدم اتکاء به جوانان به عنوان موتور پیشران نظام اقتصادی، سیاسی سازی اقتصاد، عدم توجه به اقتصاد اسلامی در سیاست سازی ها و...)

شکل زیر موید ضعف های موجود اقتصادی است که در بیانیه نیز ذکر شده است: (نادری و همکاران،



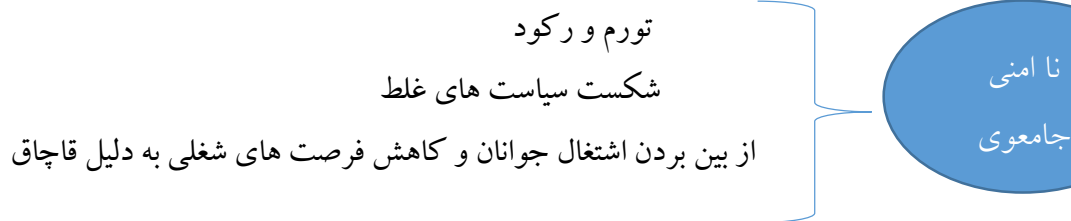
و اما مستفاد از تدابیر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) می توان با همین ضعف ها و مشکلات هم فائق آئیم. ذیلا به برخی بیانات معظم له در این خصوص اشاره می شود. ([farsi.khamenei.ir](http://farsi.khamenei.ir))

((تحریم قطعاً قابل علاج است اما علاجش عقب نشینی نیست. علاجش چیست؟ علاج تحریم فقط و فقط تکیه بر توانایی های ملی است. باید این توانایی ها را هر چه داریم نگه داریم، دنبال کشف توانایی های جدید باشیم - که قطعاً هم توانایی های ما زیاد است - و به آنها تکیه کنیم و آنها را احیا کنیم، جوانهای خودمان را وارد میدان بکنیم و ارکان اقتصاد مقاومتی را - یعنی درون زایی و برون گرایی - [دنبال کنیم]. ما، هم امکاناتی در درون داریم، هم امکانات بین الملل داریم. ما، هم میتوانیم در داخل تولید کنیم و امکانات فراوان گوناگون علمی، اقتصادی و غیره بجوشد از داخل، هم



می توانیم در عرصه‌ی جهان، عرصه‌ی بین‌الملل [فَعَالِیَّتْ کَنیم]. ما دوستان خوبی داریم، با این دوستان میتوانیم کار کنیم. تلاش لازم دارد، مجاهدت لازم دارد. در اقتصاد مقاومتی، درون‌زایی هم هست، برون‌گرایی هم هست و ما در هر دو مورد امکانات فراوانی داریم که می توانیم آنها را انجام بدهیم. ظرفیت هایمان واقعاً بی‌پایان است و هر چه پیش برویم ظرفیت های جدیدی پیش می آید که البته باید با مدیریت جهادی اینها به دست بیاید؛ با تدبیر واقعی و با مدیریت جهادی این ها به دست می آید))

لذا بر اساس شاخص های بیانیه گام دوم انقلاب، می توان ارتباط بین موضوع تحقیق (مواجهه با قاچاق) با بیانیه موصوف را این گونه ترسیم نمود که مبارزه با این جرم توسط نیروی انتظامی، در تعامل با بیانیه معنون، در قالب تحقق " پلیس در تراز انقلاب اسلامی " و " برخورد جدی با مفسد اقتصادی " محقق خواهد شد. بدین نحو که ناجا به عنوان متولی پیشگیری و مبارزه با قاچاق می تواند در راستای کاهش پیامدهای قاچاق کمک شایانی کند و البته با تکیه بر پیام پلیس در تراز انقلاب اسلامی. ذیلا این پیامدها مورد احصاء قرار می گیرد:



### تحلیل رابطه مبارزه با قاچاق به مثابه انتظام حقوقی و قضایی با مکتب شهید سلیمانی

مهم ترین جزء بداعت این تحقیق، ارتباط بین قاچاق کالا و ارز و... با مکتب شهید سلیمانی است. برخی شخصیت این شهید بزرگوار را فقط در جنبه های اخلاص و نظامی گری منحصر می دانند. حال این که بررسی زندگی و منش مکتب او به ما نشان می دهد که مکتب شهید سلیمانی، منحصر در تئوریزه کردن انقلاب و دفاع مقدس نیست؛ بلکه این مکتب، تربیون انقلاب در دفاع از آرمان های نظام است که یکی از آن ها؛ عدالت قضایی و امنیت اقتصادی است. آنچه که در نیروی انتظامی در راستای تشکیل پلیس امنیت اقتصادی رخ داده است درواقع انبعاث از روح حاکم بر اقدامات انقلابی زاینده است.

شهید سلیمانی در بخشی از سخنان خود در مورد وضعیت اقتصادی چنین می گوید:

((من با تجربه می گویم این را. میزان فرصتی که در بحران ها وجود دارد در خود فرصت ها نیست. اما شرطش این است که ترسیم و نترسانیم. همین الان ما با بحران های اقتصادی که داشتیم در دوره های طولانی انقلاب و محاصره اقتصادی، همین چیزی که امروز می بینیم به رغم این که خیلی از





دولتمردان نتوانستند اهداف مدنظر خودشان را همه آن‌ها محقق کنند یا فرصت نداشتند یا نتوانستند یا هر چیز دیگری اما فرصت‌های بزرگی وجود دارد... در همین الواط بازی‌هایی که دشمن انجام می‌دهد، قداره کشتی‌هایی که می‌کند و کرد چه فرصت‌های مهم و بزرگی در هر دوره‌ای که هر دوره اش بسیار متحیرکننده سختی بود برای انقلاب متولد شد و ایجاد شد.)) (خبرگزاری میزان)

در نمودار زیر مهم‌ترین راهکارهای کاربردی برای برون‌رفت از وضعیت اقتصادی فعلی توسط مقام معظم رهبری قابل استنباط است:

مدیریت جهادی

• جوان‌گرایی، توجه به امکانات درونی

تدبیر واقعی

• توجه به دوستان بین‌المللی، کشف توانایی‌های جدید، تکیه و احیای آنان

بسته سیاست تسامح صفر، برون‌داد مکتب شهید سلیمانی در مورد قاچاق می‌باشد. به عبارت اخری در مکتب شهید سلیمانی که برگرفته از تدابیر مقام عظمای ولایت است؛ حصول رشد اقتصادی مشروح در برنامه پنجم مورد هدف است، یعنی حداقل برای رسیدن به رشد ۸ درصد، باید با تبعیت از مکتب سرخ شهید سلیمانی و در سایه سار امنیت پایدار توسط ناجا به این مهم دست یافت. (ر.ک: غنی زاده و همکاران، ۱۳۹۸: ۵۶)

### بحث و نتیجه‌گیری

یکی از مهم‌ترین مقوله‌های که در حوزه نظری مغفول مانده است؛ عدم صبغه مطالعات علوم انسانی و عدم الهام از بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و عدم تاثیر از مکتب شهید سلیمانی است. این دو مولفه بزرگ که تالی مکتب اسلام و مکتب امام خمینی (ره) است؛ در کنار بیانات دایمانه فرمانده معظم کل قوا (مدظله العالی) می‌تواند تضمین‌کننده سلامت طریق طی شده توسط کارگزاران نظام باشد. تاکید معظم له به مقوله‌هایی چون توجه به ظرفیت‌های داخلی و ارتقاء تعامل با دوستان بین‌المللی و عنایت ویژه ایشان به جوانان در این خصوص می‌تواند راهگشا بوده و موجبات سعادت ملت ایران را به همراه داشته باشد.



پدیده قاچاق یکی از مسائلی است که ضمن کاهش قدرت تولید داخل و خام فروشی؛ تمهیدات خروج سرمایه ملی را از کشور فراهم آورد؛ ایضا ورود کالاهای خارجی که مشابه داخلی دارد؛ صدمه قطعی و حتمی به اقتصاد ملی است که بررسی سیاست جنایی قضایی؛ نشان می دهد حتی با اثبات شبهه دارئه یا اصل برائت، قضات مقبوض الید بوده و امکان اعمال سیاست های کیفری متناسب را در اختیار ندارند. قائل شدن شان رسیدگی برای سازمان تعزیرات حکومتی در پرونده های قاچاق به نظر نگارنده؛ نقض اصل ۳۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است؛ وجود مقررات نامناسب، مقامات سازمان تعزیرات حکومتی را در رسیدگی به این جرایم؛ تسهیل می نماید. حال این که مرجع رسیدگی به جرایم و اعمال کیفر باید مراجع قضایی باشند. وضع ماده ۴۰ و ۵۱ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و عدم امکان اعتراض به آرای صادره از شعب تعزیرات حکومتی در مراجع قضایی (وفق تبصره ۲ ماده ۵۰ قانون موصوف)، عدم ابلاغ احکام و قرارهای صادره به ضابطان (کاشف) و نادیده انگاشتن مطالبات ناجا در جلسات کمیسیون و دبیرخانه مبارزه با قاچاق کالا و ارز در استان ها از جمله مشکلات ناجا در مواجهه با این جرم و غده سرطانی است.

اگر بیانیه گام دوم انقلاب و مکتب شهید سلیمانی؛ الگوی راه شود؛ طبق دو محوریت عقلانیت و شجاعت؛ بساط این جرم جمع خواهد شد. وضع سیاست جنایی تقنینی متجانس و یکپارچه در راستای عقلانیت و وضع سیاست جنایی قضایی و برخورد بی امان با این جرایم توسط ضابطان در قالب بسته سیاست تسامح صفر، موید بیانیه و مکتب معنون است.

و اما با جمع بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و مکتب شهید سلیمانی می توان موارد زیر را برای فائق شدن بر پدیده قاچاق که مضمحل کننده اقتصاد ملی را بیان نمود:

- 1- با توجه به این که قوانین موجود، انطباقی با شیوه و شگردهای نوین قاچاقچیان ندارد؛ اصلاح سیاست جنایی تقنینی در این زمینه از الزامات می باشد. به عبارتی دیگر وجود آنومی های متعدد و سیل ها و آماج در دسترس و فقد رادع می تواند اشخاص را برای ارتکاب جرم قاچاق، تهییج و ترغیب نماید.
- 2- مهم ترین عامل بروز قاچاق، که با مقاصد و انتفاع مادی واقع می شود، وجود حرص و آز مرتکبین این جرایم است.

### پیشنهادها

با توجه به تاثیر گذاری یافته های این تحقیق بر کاهش قاچاق در ابعاد مختلف، موارد زیر می توانند در جهت مهار این جرم در اجرای ماموریت های پلیسی، موثر افتد به دیگر سخن بهترین نسخه برای درمان این بیماری بزرگ و سرطانی؛ موارد زیر است:



- خروج دولت و اجزاء حاکمیت از اقتصاد و واگذاری پایش بر نظامات اقتصادی به امنای ساختار نظارتی مانند سازمان بازرسی کل کشور، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران، پوا ناجا و واجا بر اساس اساسنامه جامعه اطلاعاتی که برونداد آن به وجود آمدن سامانه برخط پایشی با حذف قوه مجریه می باشد.
- حذف اختیارات سازمان تعزیرات حکومتی در اعمال صلاحیت در مورد قاچاق و اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز. بدین نحو که فقط محاکم دادگستری (انقلاب) صالح به رسیدگی در مورد جرایم قاچاق باشند.
- مصادره کل اموال قاچاقچیان در صورت تکرار جرم (مرحله دوم)
- تمرکز محاکم ویژه قاچاق با دادرسی کیفری افتراقی در مرکز کشور و جذب قضات متخصص در مراکز فوق که صرفاً در تهران تشکیل شده و به صورت مجازی و با رعایت مهلت معقول دادرسی (موضوع ماده ۳ قانون آیین دادرسی کیفری) به این جرایم رسیدگی خواهند نمود یا این که کشور در ۴ بلوک تقسیم بندی شده و ۴ مجتمع ویژه به جرایم استان های همجوار با رعایت اصول دادرسی و در اسرع وقت رسیدگی نمایند.
- اصلاح طرح ها و لوایح و تجمیع کلیه مقررات موجود در حوزه قاچاق (اعم از قاچاق انسان، اعضاء، زنان، کودکان، برده ها، کالا، مواد مخدر، ارز، تجهیزات مرتبط با آن (مانند تجهیزات ارز مرز و...) و نسخ قوانین مشابه، معارض و مواد قانونی ساکت، مجمل، مبهم، متعارض و متزاحم در برخورد با قاچاق.
- قائل شدن مسئولیت کیفری برای تمام مسئولین متولی مبارزه با قاچاق در صورت کشف آن در هر استان.
- اختصاص بودجه های ویژه جهت مبارزه با قاچاق در استان های استراتژیک من جمله استان هرمزگان و استقرار بادی ری، ایکس ری های پیشرفته، اسکنرهای الکترونیک و حساس و هوشمند که قابلیت شناسایی هر نوع دپو و جاساز قاچاق را داشته باشد و بتواند همزمان با پایش تصویری، لیست، میزان و تناژ بار را با شکل و ماهیت کالاهای صادراتی و وارداتی انطباق دهد و قائل شدن اماره قضایی برای برآمد گزارش های این دستگاه وفق تبصره ماده ۲۱۱ قانون مجازات اسلامی و در عداد ادله نوعاً علم آور قرار گرفتن اطلاعات پردازشی این دستگاه ها.
- توزیع تمام کالاهای مکشوفه به مردم (به صورت رایگان) در قالب بسته های معیشتی با هدف کاهش جذابیت قاچاق توسط قاچاقچیان.



- افزایش اختیارات انتظامی استان ها در استفاده از تجهیزات و تکنولوژی هایی مانند ابزاری که باعث خاموش شدن موتور خودروهای شوتی در زمان قاچاق یا ظن قوی به قاچاق می شود.
- اعطای اختیارات به پلیس در موارد ظن به قاچاق در هر صورت.
- با عنایت به این که بخشی از قاچاق های صورت گرفته عقبه ای داشته که به اتباع بیگانه برمی گردد؛ تشدید اقدامات انتظامی در ساماندهی امور اتباع و اصلاح نظام آمبودزمان (پایش) می تواند در این بخش کمک شایانی بکند.

## منابع

- آزاد، ناصر، ریاحی، حامد، (۱۳۹۸)، طراحی الگوی بومی فرایند کنترل قاچاق کالا و ارز از منظر رفاه اجتماعی، دوماهنامه اقتصاد پنهان، شماره ۱۷، صص ۴۵-۱
- بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی ایران.
- حیدری، فاطمه، فراهانی، حسین، محمدی یگانه، بهروز، (۱۳۹۴)، نقش تجارت کالاهای غیر رسمی (قاچاق کالا بر توسعه اقتصادی، اجتماعی و کالبدی سکونت گاه های روستایی (نمونه مورد مطالعه، دهستان خاو و میرآباد شهرستان مریوان)، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه زنجان.
- دهخدا؛ علی اکبر، موسسه لغت نامه دهخدا و مرکز بین المللی آموزش زبان فارسی، بی تا.
- شاطریان، محسن، گنجی پور، محمود، اشنویی، امیر، (۱۳۹۲)، تاثیر وضعیت اجتماعی - اقتصادی مرزنشینان بر قاچاق کالا (مطالعه موردی استان های سیستان و بلوچستان، بوشهر و کردستان)، پژوهش های جغرافیای انسانی، شماره ۲، صص ۱۷۸-۱۵۸
- غنی زاده، سامان، بهرامی، تورج، (۱۳۹۸)، تبیین جایگاه و نقش پلیس امنیت اقتصادی در تحقق اهداف بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی ایران، کارآگاه، شماره ۴۸، صص ۴۲-۵۸
- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- قانون مجازات اسلامی
- قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
- نادری، مهدی، پیرانی، شهره، (۱۳۹۹)، راهبردهای پیشرو در پسا چهل سالگی انقلاب اسلامی، دانش سیاسی، شماره اول، صص ۳۲۸-۳۰۵